

Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper
Martinčev trg 3
6000 Koper - Slovenija

NAČRT OCENJEVANJA ZNANJA – SLOVENŠČINA

1. NAČINI IN OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

1.1 EKONOMSKA GIMNAZIJA

- **Pisno ocenjevanje znanja:**
 - razčlemba neumetnostnega besedila
- **Ustno ocenjevanje znanja**
- **Ocenjevanje izdelka:**
 - razpravljalni/interpretativni esej (na podlagi domačega branja)
- **Ocenjevanje nastopa:**
govorni nastop

1.2 EKONOMSKI TEHNIK

- **Pisno ocenjevanje znanja:**
 - razčlemba neumetnostnega besedila
 - vodena/samostojna interpretacija (na podlagi domačega branja)
- **Ustno ocenjevanje znanja**
(lahko tudi: govorni nastop)

1.3 ADMINISTRATOR in TRGOVEC

- **Pisno ocenjevanje znanja:**
 - razčlemba neumetnostnega besedila
 - razmišljujoči/doživljajski spis
- **Ustno ocenjevanje znanja**
(lahko tudi: govorni nastop)

1.4 POKLICNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

- **Pisno ocenjevanje znanja:**
 - razčlemba neumetnostnega besedila
 - vodena/samostojna interpretacija (na podlagi domačega branja)
- **Ustno ocenjevanje znanja**

(lahko tudi: govorni nastop)

2. MERILA OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM V VSEH PROGRAMIH

Pisno ocenjevanje znanja:

ODSTOTKI	OCENE
90 %–100 %	odlično (5)
77 %–89 %	prav dobro (4)
64 %–76 %	dobro (3)
50 %–63 %	zadostno (2)
0 %–49 %	nezadostno (1)

Pisno ocenjevanje znanja je napovedano vnaprej. Ocenjevalna lestvica je dijakom znana vnaprej. Podani so tudi kriteriji za celostno ocenjevanje eseja, merila za analitično ocenjevanje pa strukturiramo za vsako nalogo posebej po navodilih. Število točk pretvorimo v ocene po točkovnih mejah.

OPISNI KRITERIJI ZA OCENJEVANJE RAZMIŠLJUJOČEGA/DOŽIVLJJSKEGA SPISA

	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	NEZADOSTNO
Vsebina	Tema je natančno, temeljito in zanimivo ter tudi izvirno predstavljena in tako jasno prepoznavna. Bistveni podatki so učinkovito in izvirno izraženi in razporejeni.	Tema je natančno, temeljito in zanimivo predstavljena ter tako jasno prepoznavna. Bistveni podatki so učinkovito ter primerno izraženi in razporejeni	Tema je deloma ustrezno predstavljena in tako prepoznavna. Bistveni podatki so zadovoljivo izraženi in razporejeni	Tema je nerodno in preprosto predstavljena ter tako težko prepoznavna. Poleg bistvenih je v besedilu precej nebistvenih podatkov, ki so pomanjkljivo izraženi in razporejeni.	Besedilo ni povezano z izbrano temo.
Zgradba, jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato, vsebuje tudi subjektivne besedne zveze, ki so povezane z literarnimi izrazi. Jezikovnih napak skoraj ni.	Posamezni deli so izvirni (npr. kak domislek). Besedilo je ustrezno členjeno. Strokovni izrazi so ustrezno uporabljeni. Dijak obvlada tudi zapletene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, jedrnato, logično. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.	Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno ustrezna. Izražanje je v celoti logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake	Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, dopolnjujejo ga nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izrazno na sploh zelo nerodno. Precej je jezikovnih napak, vendar so grobe napake redkejše od lažjih.	Besedilo ni ne notranje (vsebinsko) ne zunanje (odstavki) ustrezno členjeno. Dijak ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi. Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak.

OPISNI KRITERIJI ZA OCENJEVANJE VODENE/SAMOSTIJOJNE INTERPRETACIJE

	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	NEZADOSTNO
Vsebina	Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo, včasih izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč. Na koncu izpelje ustrezne zaključke.	Dijak snov pozna in razume. K temi pristopa problemsko. Lahko se opira na študijsko gradivo in pride do samostojnih sklepov. Zmožen je zavzeti osebno stališče do obravnavane problematike	Vsebina je povezana z naslovno temo. Dijak snov pozna in razume, a so možne vrzeli v faktografskem znanju. Temo obravnava neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Vrednotenje je le doživljajsko. So pa tudi poskusi analize in primerjave.	Poznavanje snovi je skromno. Gre le za obnavljanje vsebine književnega besedila. Dijakovo faktografsko znanje je sicer zadovoljivo, a je tudi precej nebitvenih podatkov. Razlaganja ni. Primerjava literarnih sestavin je poenostavljena, površna.	Med vsebino besedila in izhodiščno temo besedila ni smiselne povezanosti. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skromno in površno. Veliko je nebitvenih podatkov, ki se ne zahtevajo, ni pa relevantnih
Zgradba, jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato, vsebuje tudi subjektivne besedne zveze, ki so povezane z literarnimi izrazi. Jezikovnih napak skoraj ni.	Posamezni deli so izvirni (npr. kak domislek). Besedilo je ustrezno členjeno. Strokovni izrazi so ustrezno uporabljeni. Dijak obvlada tudi zapletene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, jedrnato, logično. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.	Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno ustrezna. Izražanje je v celoti logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake.	Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, dopolnjujejo ga nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izrazno na sploh zelo nerodno. Precej je jezikovnih napak.	Besedilo ni ne notranje (vsebinsko) ne zunanje (odstavki) ustrezno členjeno. Dijak ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi. Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak.

OPISNI KRITERIJI ZA OCENJEVANJE RAZPRAVLJALNEGA/INTERPRETATIVNEGA ESEJA

	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	NEZADOSTNO
Vsebina	Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo,	Dijak snov pozna in razume. K temi pristopa	Vsebina je povezana z naslovno temo.	Poznavanje snovi je skromno. Gre le za obnavljanje	Med vsebino besedila in izhodiščno temo

	prepričljivo, včasih izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč. Na koncu izpelje ustrezne zaključke.	problemsko. Lahko se opira na študijsko gradivo in pride do samostojnih sklepov. Zmožen je zavzeti osebno stališče do obravnavane problematike	Dijak snov pozna in razume, a so možne vrzeli v faktografskem znanju. Temo obravnava neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Vrednotenje je le doživljajsko. So pa tudi poskusi analize in primerjave.	vsebine književnega besedila. Dijakovo faktografsko znanje je sicer zadovoljivo, a je tudi precej nebistvenih podatkov. Razlaganja ni. Primerjava literarnih sestavin je površna.	besedila ni smiselne povezanosti. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skromno in površno. Veliko je nebistvenih podatkov, ki se ne zahtevajo, ni pa relevantnih.
Zgradba, jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato, vsebuje tudi subjektivne besedne zveze, ki so povezane z literarnimi izrazi. Jezikovnih napak skoraj ni.	Posamezni deli so izvirni (npr. kak domislek). Besedilo je ustrezno členjeno. Strokovni izrazi so ustrezno uporabljeni. Dijak obvlada tudi zapletene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, jedrnato, logično. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.	Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno ustrezna. Izražanje je v celoti logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake.	Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, dopolnjujejo ga nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izrazno na sploh zelo nerodno. Precej je jezikovnih napak, vendar so grobe napake redkejše od lažjih.	Besedilo ni ne notranje (vsebinsko) ne zunanje (odstavki) ustrezno členjeno. Dijak ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi. Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak.

Ustno ocenjevanje znanja

ODSTOTKI	OCENE
90 %–100 %	odlično (5)
77 %–89 %	prav dobro (4)
64 %–76 %	dobro (3)
50 %–63 %	zadostno (2)
0 %–49 %	nezadostno (1)

Ustno ocenjevanje je lahko vnaprej dogovorjeno. Dijaki s posebnimi potrebami in statusom športnika ali kulturnika imajo napovedano ustno ocenjevanje znanja, vendar morajo učitelju datum vnaprej sporočiti.

OPISNI KRITERIJI ZA USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	NEZADOSTNO
Poznavanje učnih vsebin in dijakova samostojnost	Dobro pozna učno snov in pravilno odgovarja na učiteljeva vprašanja. Odgovore samostojno razloži, utemelji in argumentira	Pravilno odgovori na učiteljeva vprašanja, vendar zna odgovore utemeljiti le z učiteljevo pomočjo. Pri razlagi in utemeljitvi ni samostojen	Pravilno odgovarja na učiteljeva vprašanja, vendar jih kljub pomoči ne zna utemeljiti in argumentirati	Kljub učiteljevi pomoči le delno odgovori na zastavljena vprašanja. Znanje je na ravni reprodukcije.	e odgovarja ali kljub učiteljevi pomoči odgovarja narobe
Upoštevanje pravil knjižne izreke	Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, uporablja primerno in bogato besedišče.	Pravila knjižne izreke skoraj dosledno upošteva, morebitne napake sproti popravlja.	Pogosto se izraža v pogovornem jeziku, pomaga si z mašili, napake popravlja.	Izraža se v pogovornem jeziku, slengu ali narečju, pomaga si z mašili, napak ne popravi.	Izraža se v pogovornem jeziku, slengu ali narečju. Če se zmoti, napak ne popravi, ker se jih ne zaveda. Uporablja mašila
Dijakov prosti govor in sodelovanje v pogovoru	Na vprašanja odgovarja samozavestno, sproščeno, njegov dialog je živahen in tekoč. Sodeluje v pogovoru, učitelju gleda v oči; če se zmoti, se opraviči, če vprašanja ni razumel, prosi učitelja, da ga ponovi.	Na vprašanja odgovarja samozavestno, sproščeno, njegov dialog je večinoma živahen in tekoč. Učitelju gleda v oči; če se zmoti, se opraviči, če vprašanja ni razumel, prosi učitelja, da ga ponovi.	Na učiteljeva vprašanja odgovarja nesproščeno, opazna je trema, zato njegov dialog ni tekoč in živahen. Učitelju občasno gleda v oči; če se zmoti, se opraviči, če vprašanja ni razumel, prosi učitelja, da	Na učiteljeva vprašanja odgovarja nesproščeno, nejasno in tiho. Obnašanje ni primerno, tremo prikriva z mimiko ...	Na učiteljeva vprašanja odgovarja nejasno, tiho, momlja in hiti. Obnašanje ni primerno, tremo prikriva z mimiko, roke ima v žepu, učitelja ne gleda v oči.

OPISNI KRITERIJI ZA OCENJEVANJE GOVORNEGA NASTOPA

	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO
Upoštevanje značilnosti besedilne vrste	Upošteva vse tipične značilnosti izbrane besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami	Upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote.	Upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste. Besedila večinoma ne členi na smiselne enote.	Upošteva samo nekatere značilnosti izbrane besedilne vrste, v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.
Pomenska in naklonska sestava	Temo besedila predstavi jedrnato in natančno ter jo ustrezno logično, jasno in prepričljivo razvije. Učinkovito upošteva vsa merila besedilnosti. Stališča utemeljuje prepričljivo, izvirno	Temo besedila predstavi jedrnato in ne presplošno ter jo logično in jasno razvije. Upošteva vsa merila besedilnosti. Stališča utemeljuje z argumenti iz različnih virov.	Temo besedila pozna in predstavi z bistvenimi podatki, a je pri tem presplošen ali preveč podroben. Merila besedilnosti so prepoznavna. Stališča navaja, a jih večinoma ne utemeljuje.	Temo besedila predstavi z nekaterimi bistvenimi podatki, merila besedilnosti niso v celoti upoštevana. Stališč večinoma ne navaja.

Upoštevanje značilnosti slušnega prenosnika	Govori prosto, razločno, razumljivo, naravno in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovno gradivo in vidne spremljevalce govorenja. Ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv. Upošteva časovno omejitev	Govori prosto, razločno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci. Upošteva časovno omejitev govornega nastopa.	Govori prosto in večinoma razločno in naravno, a ne popolnoma tekoče. Raba slikovnega gradiva je še sprejemljiva. Deloma upošteva časovno omejitev govornega nastopa.	Pri govorjenju si pomaga z zapisanim besedilom; govori manj razločno ali nenaravno. Pri predstavitvi ne uporablja slikovnega gradiva in večinoma ne upošteva časovne omejitve govornega nastopa.
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	Govori knjižno, uporablja primerno in bogato besedišče, pravilne besedne oblike in primerno zgradbo povedi. Učinkovito upošteva ustrezna sredstva medpovednega navezovanja.	Govori knjižno, uporablja primerno besedišče, pravilne besedne oblike in besedilu primerno zgradbo povedi. Upošteva ustrezna sredstva medpovednega povezovanja.	Govori knjižno, uporablja primerno, a skromnejše besedišče. Raba besednih oblik in zgradba povedi sta sprejemljivi, a ne brez pomanjkljivosti.	Govori knjižno, izražanje pa je okorno in skopo zaradi skromnega obsega besedišča in ponavljanja skladenjskih vzorcev. V besedilu so opazne slovnične in pravorečne napake.
Nejezikovna (nebesedna) govorna realizacija	Mimika in kretnje so ustrezne, deluje urejeno, dinamično, pazi na gibe rok in nog. Kaže zavzetost in navdušenje nad temo in svojimi ugotovitvami.	Mimika in kretnje so večinoma ustrezne, deluje umirjeno, ne toga, večinoma pazi na gibe rok in nog, kaže dobro pripravljenost na nastop.	Mimika in kretnje so delno ustrezne, a še sprejemljive, gibi rok in nog odražajo zadrego in le delno pripravljenost na nastop.	Mimika in kretnje večinoma niso ustrezne, je nemiren ali tog (prestopanje, nemirne roke, roke v žepu, stanje kot kip), pogled upira v tla ali zre v daljavo, kaže le delno pripravljenost na nastop.

3. ROKI ZA PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Roki za pisno ocenjevanje znanja :

- [Ekonomska gimnazija](#)
- [Ekonomski tehnik](#)
- [Administrator](#)
- [Trgovec](#)
- [ET-PTI](#)

4. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

EKONOMSKA GIMNAZIJA

MINIMALNI STARDARDI	
JEZIK	I. OBLIKOVANJE IN RAZVIJANJE ZAVESTI O JEZIKU, NARODU IN DRŽAVI 1. Dijak poimenuje svoj prvi/materni jezik ter predstavi njegove prednosti pred drugimi jeziki in njegov položaj v Republiki Sloveniji (RS). 2. Predstavi vlogo slovenskega jezika v svojem življenju (tj. prvi/materni jezik, drugi jezik/jezik okolja, tuji jezik), v RS, v delu slovenske Istre in Prekmurja, v organih Evropske unije ter v zamejstvu in izseljenstvu. 3. Predstavi vlogo drugih jezikov v RS ter vlogo madžarščine v delu Prekmurja in italijanščine v delu slovenske Istre. 4. Našteje jezikovne zvrsti, predstavi zanje ustrezne okoliščine in nekaj njihovih značilnosti. 5. Našteje osnovne jezikovne družine v Evropi in njihove značilne predstavnike. 6. Predstavi bistvene značilnosti temeljnih mejnikov v razvoju slovenskega (knjižnega) jezika. II. RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI (URADNEGA) POGOVARJANJA 1. Dijak v vlogi pobudnega in odzivnega sogovorca tvori učinkovite, ustrezne, smiselne, razumljive in pravilne replike. 2. Razčlenjuje tuje pogovore (in sicer okoliščinsko, naklonsko, pomensko, besednoskladenjsko in stvarno) ter jih vrednoti; svoje mnenje utemelji s strokovnimi argumenti. III. RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI (URADNEGA) DOPISOVANJA 1. Dijak v vlogi pobudnega in odzivnega dopisovalca piše učinkovite, ustrezne, razumljive in pravilne dopise raznih vrst. 2. Razčlenjuje tuje dopise (in sicer okoliščinsko, naklonsko, pomensko, besednoskladenjsko in stvarno) ter jih vrednoti; svoje mnenje utemelji s strokovnimi argumenti. IV. RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI KRITIČNEGA SPREJEMANJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL 1. Dijak bere ali posluša (in gleda) besedila. 2. Razčlenjuje sprejeto besedilo, tj. določi: • okoliščine njegovega nastanka (npr. sporočevalca, naslovnika, kraj in čas sporočanja, družbeno vlogo

	sporočevalca, njegovo družbeno razmerje do naslovnika, njegovo čustveno stanje in čustveno razmerje do naslovnika) ter predstavi tiste jezikovne prvine, na podlagi katerih se je tako odločil; • namen tvorca besedila in predstavi tiste jezikovne prvine, na podlagi katerih se je tako odločil; temo besedila ter podteme/ključne besede in bistvene podatke – te strukturira v obliki miselnega vzorca, dispozicijskih točk, preglednice ipd. ter nato obnovi besedilo; • prevladujoče pomensko razmerje v besedilu in prevladujoči način razvijanja teme; • vlogo in pomen danih besed, povedi, delov povedi ... iz besedila, nebesednih delov besedila ter nebesednih spremljevalcev pisanja/govorjenja. 3. Vrednoti sprejeto besedilo, svoje mnenje pa utemelji s strokovnimi argumenti. 4. Poroča o svoji strategiji sprejemanja besedila, primerja jo s t. i. fazami sprejemanja ter predstavi svoje napake/pomanjkljivosti in razloge zanje. 1. RAZVIJANJA ZMOŽNOSTI TVORJENJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL 1. Dijak piše besedila ali govorno nastopa – tvori učinkovita, ustrezna, razumljiva in pravilna besedila. 2. Vrednoti svoje besedilo, svoje mnenje pa utemelji s strokovnimi argumenti. 3. Poroča o svoji strategiji tvorjenja besedila, primerja jo s t. i. fazami sporočanja ter predstavi svoje napake/pomanjkljivosti in razloge zanje. 2. RAZVIJANJE: (1) POIMENOVALNE, (2) SKLADENJSKE, (3) PRAVOREČNE, (4) PRAVOPISNE IN (5) SLOGOVNE ZMOŽNOSTI TER (6) ZMOŽNOSTI NEBESEDNEGA SPORAZUMEVANJA (1) 1. Dijak tvori poimenovalno pravilna besedila (tj. poimenuje prvine stvarnosti ... s pravnimi besedami, izogiba se ponavljanju besed ipd.). 2. Razloži besede in besedne zveze iz prebranega/poslušanega besedila in jih uporabi v novih povedih. 3. Predstavi pomene dane večpomenske besede in jih ponazori v povedih. 4. Dani besedi najde sopomenko, protipomenko, nadpomenko, podpomenko, besede iz iste besedne družine in iz istega tematskega polja. 5. Zamenja prevzeto besedo z domačo ustreznico oziroma domačo ustreznico s prevzeto ter vrednoti vlogo domače in prevzete besede. 6. Pretvori skladenjsko podstavo v tvorjenko oziroma tvorjenko v (približno) skladenjsko podstavo. 7. Razloži frazem, predstavi njegove ustrezne okoliščine in ga uporabi v povedi. (2) 1. Dijak tvori skladenjsko pravilna enogovorna in dvogovorna besedila (tj. besedila iz pomensko, oblikovno in aktualnostno pravih povedi/zvez
--	--

	poved oziroma replik/zvez replik). 2. Razloži povedi iz prebranega/poslušane besedila ter jih pretvori v skladenjsko preprostejše ali zapletenejše povedi. 3. Razloži zveze povedi iz prebranega/poslušane besedila ter jih združi v skladenjsko pravilne zložene povedi. 4. Strne večstavčno poved v enostavno oziroma razširi enostavno poved v večstavčno. 5. Izrazi dano dejanje na tvorni in trpni način, pretvori trpni stavek v tvornega oziroma tvornega v trpnega. 6. Poroča o prvotnem govornem dogodku na različne načine (tj. s ponavljanjem prvotnega besedila, z njegovim obnavljanjem ali s povzemanjem njegove teme) in pretvori premi govor v odvisnega. (3) 1. Dijak med govornim nastopom govori knjižno. 2. Izgovori dano besedo/poved neknjižno in knjižno, primerja oba izgovora in opiše knjižni izgovor. 3. Našteje knjižne glasnike in jih primerja z neknjižnimi (iz svojega narečja/neknjižnega pogovornega jezika). (4) 1. Dijak tvori pravopisno pravilna enogovorna in dvogovorna besedila. 2. Zapiše dano besedo/poved, opiše njen zapis in ga utemelji z navajanjem pravila. 3. Navede določeno pravopisno pravilo in ga ponazori s svojim zgledom. (5) 1. Dijak v svojih besedilih uporablja ustrezno jezikovno zvrst. 2. Tvorilni okoliščinam ustrezna enogovorna in dvogovorna besedila. 3. Vrednoti ustreznost besedil/povedi/besednih zvez/besed v danih okoliščinah in strokovno utemelji svoje mnenje. 4. Danim besedam/besednim zvezam/povedim določi slogovno vrednost in predstavi zanje ustrezne okoliščine. (6) 1. Dijak med pogovarjanjem, govornim nastopanjem, dopisovanjem in pisanjem enogovornih besedil učinkovito, smiselno in ustrezno uporablja nebesedne spremljevalce govorjenja/pisanja. 2. Pri sogovorcih in govornicah ter v dopisih in zapisanih enogovornih besedilih opazuje tudi nebesedne spremljevalce govorjenja/pisanja, prepozna njihovo vlogo in pomen ter se nanje ustrezno odzove. 3. Pretvori besedilo/dele besedila v učinkovito, smiselno in nazorno nebesedno sporočilo. 4. Pretvori nebesedno sporočilo oziroma nebesedne dele besedila v učinkovito, ustrezno, razumljivo in pravilno besedilo.
--	---

	VII. RAZVIJANJE METAJEZIKOVNE ZMOŽNOSTI: 1. Dijak tvori besedilnovrstno pravilna besedila (tj. besedila z značilno zgradbo dane besedilne vrste in z značilnimi jezikovnimi prvinami). 2. Svoja in tuja besedila vrednoti besedilnovrstno, poimenovalno, skladijsko, pravorečno in pravopisno ter utemelji svoje mnenje s strokovnimi argumenti. 3. V svojih in tujih besedilih odkrije in odpravi besedilnovrstne, poimenovalne, skladijske (tj. pomenske, oblikovne in aktualnostne), pravorečne, pravopisne in slogovne napake, svoje popravke strokovno utemelji. 4. Predstavi načela uspešnega enogovornega in dvogovornega sporazumevanja ter jih ponazori s svojimi zgledi. 5. Predstavi strategije sporočanja/sprejemanja besedil in jih ponazori s svojimi zgledi. 6. S strokovnim izrazom poimenuje vrsto danega besedila, utemelji svojo rešitev ter predstavi značilnosti dane besedilne vrste (tudi v primerjavi z drugimi). 7. V besedilu najde s strokovnim izrazom poimenovano jezikovno prvino in utemelji svojo rešitev. 8. Dani strokovni izraz ponazori s svojim zgledom in nato pojasni svoj rešitev. 9. Dano jezikovno prvino poimenuje s strokovnim izrazom in predstavi njene pomenske, oblikovne, slogovne ... značilnosti. 10. V enostavni povedi podčrta stavčne člene ter predstavi njihovo vlogo, vprašalnico, obliko in sestavo. 11. Določi število stavkov v večstavni povedi, prepozna izhodiščni stavek in dopolnjevalne stavke, predstavi vlogo dopolnjevalnih stavkov ter poimenuje vrsto razmerja med stavki, v podredno zloženih povedi pa tudi vrsto odvisnikov; nato s simboli predstavi stavčno sestavo povedi. 12. V povedi odpravi napake v rabi vejice in svoje popravke utemelji s stavčno sestavo povedi. 13. V povedi/zvezi povedi/besedilu odkrije poimenovalne, skladijske, pravorečne in pravopisne napake, jih odpravi in strokovno utemelji svoje popravke.
KNJIŽEVNOST I. UVOD V OBRAVNAVO KNJIŽEVNOSTI II. ANTIČNA KNJIŽEVNOST III. BIBLIJA IN KNJIŽEVNOSTI STAREGA ORIENTA IV. KNJIŽEVNOST SREDNJEGA VEKA V EVROPI IN NA SLOVENSKEM	1. Dijak glasno/tiho samostojno bere literarna besedila. 2. Razlaga vsebino in obliko prebranega besedila. 3. Uvrsti prebrano besedilo v kontekst. 4. Kritično se opredeljuje do prebranega. 5. Aktualizira teme in ideje v prebranem besedilu. 6. Uporablja ustrezen način razvijanja teme in besedilne vrste: • pogovarja se ob interpretaciji besedil (postavlja vprašanja in odgovarja, se odziva na sogovornika); • tvori samostojna enogovorna besedila:

V. RENESANSA	govorni nastopi, recitacije, uprizoritve, naloge esejskega tipa, poskusi ustvarjalnega pisanja in drugih oblik umetniškega ustvarjanja na izhodiščih literarnega branja.
VI. SLOVENSKA REFORMACIJA PROTIREFORMACIJA IN BAROK	
VII. EVROPSKI EVROPSKI KLASICIZEM IN RAZSVETLJENSTVO	7. Dejavno sprejema drugotna neumetnostna besedila.
VIII. SLOVENSKO LJUDSKO SLOVSTVO	8. Izreka in utemeljuje svoje mnenje.
IX. RAZSVETLJENSTVO V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI	9. Tvori učinkovita, ustrezna, razumljiva in jezikovno pravilna drugotna neumetnostna besedila.
X. KNJIŽEVNOST EVROPSKE PREDROMANTIKE IN ROMANTIKE	10. Prepoznavna in navaja bistvene značilnosti literarnozgodovinskih obdobj in smeri ter avtorjev in del.
XI. ROMANTIKA NA SLOVENSKEM	11. Prepoznavna, poimenuje in definira temeljne literarnoteoretične pojme in razume njihovo vlogo v književnih besedilih.
XII. KNJIŽEVNOST EVROPSKEGA REALIZMA IN NATURALIZMA	12. Uporablja temeljne literarnoteoretične izraze pri interpretiranju književnih besedil.
XIII. MED ROMANTIKO IN REALIZMOM NA SLOVENSKEM	13. Časovno in zvrstno razvršča književna besedila, jih primerja, vrednoti in aktualizira.
XIV. KNJIŽEVNOST EVROPSKE MODERNE	14. Samostojno razlaga odnose med pojavi znotraj vsebinskih sklopov.
XV. KNJIŽEVNOST SLOVENSKE MODERNE	15. Aktualizira spoznanja o književnosti in vrednoti njihov pomena za njegovo osebno in družbeno izkušnjo.
XVI. SVETOVNA KNJIŽEVNOST V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA	16. Povezuje književni pouk z drugimi predmeti (predvsem družboslovno-humanističnimi).
XVII. SLOVENSKA KNJIŽEVNOST V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA	17. Spremlja medijske obravnave, predelave in aktualizacije književnih besedil.
XVIII. SVETOVNA KNJIŽEVNOST V DRUGI POLOVICI 20. STOLETJA	18. Spremlja aktualne književne in kulturne dogodke.
XIX. SLOVENSKO PESNIŠTVO V DRUGI POLOVICI 20. STOLETJA	19. Smiselno in vsestransko uporablja IKT pri iskanju literarnih informacij, pri aktualizaciji literarnih vsebin in nadgrajevanju ter poglobljanju pridobljenega književnega znanja.
XX. SLOVENSKO PRIPOVEDNIŠTVO V DRUGI POLOVICI 20. STOLETJA	
XXI. SLOVENSKA DRAMATIKA V DRUGI POLOVICI 20. STOLETJA	

MINIMALNI STANDARDI	
JEZIK	I. OBLIKOVANJE IN RAZVIJANJE ZAVESTI O JEZIKU, NARODU IN DRŽAVI 1. Dijak poimenuje svoj prvi/materni jezik ter predstavi njegove prednosti pred drugimi jeziki in njegov status v Republiki Sloveniji (RS). 2. Predstavi vlogo slovenskega jezika v svojem življenju (tj. prvi/materni jezik, drugi jezik/jezik okolja, tuji jezik) ter njegov status v RS, v delu slovenske Istre in Prekmurja, v zamejstvu in izseljenstvu ter v organih Evropske unije. 3. Predstavi status drugih jezikov v RS ter status madžarščine v delu Prekmurja in italijanščine v delu slovenske Istre. 4. Našteje socialne zvrsti in predstavi zanje ustrezne okoliščine. 5. Našteje osnovne jezikovne družine v Evropi in njihove značilne predstavnike. 6. Navede temeljne mejnike v razvoju slovenskega (knjižnega) jezika in predstavi njihov pomen. II. RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI URADNEGA POGOVARJANJA, URADNEGA DOPISOVANJA IN KRITIČNEGA SPREJEMANJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL 1. Dijak razčlenjuje sprejeto besedilo, tj. določi: • okoliščine njegovega nastanka in relevantne jezikovne prvine; • sporočevalčev namen in relevantne jezikovne prvine; • temo ter podteme/ključne besede in bistvene podatke – te strukturira v obliki miselnega vzorca/preglednice/dispozicijskih točk ter nato obnovi besedilo; • prevladujoče pomensko razmerje v besedilu in prevladujoči način razvijanja teme, vlogo in pomen danih besed, povedi, delov povedi ... iz besedila; • vlogo nebesednih delov besedila ter nebesednih spremljevalcev govorjenja/pisanja. 2. Vrednoti sprejeto besedilo in utemelji svoje mnenje. 3. Naredi načrt za besedilo in ga pretvori v smiselno, razumljivo, slogovno ustrezno ter jezikovno in zgradbeno pravilno besedilo. 4. V vlogi pobudnega in odzivnega sogovorca/dopisovalca sodeluje v uradnih pogovorih/dopisih raznih vrst ter tvori ustrezne, razumljive in koherentne pogovore/dopise. 5. Vrednoti sprejeto besedilo in utemelji svoje mnenje. III. RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI TVORJENJA ENOGOVORNIH NEUMETNOSTNIH BESEDIL 1. Naredi načrt za besedilo in ga pretvori v smiselno, razumljivo, slogovno ustrezno ter jezikovno in zgradbeno pravilno besedilo. 2. V vlogi pobudnega in odzivnega sogovorca/dopisovalca sodeluje v uradnih pogovorih/dopisih raznih vrst ter tvori ustrezne, razumljive in koherentne pogovore/dopise. 3. Vrednoti svoje besedilo in utemelji svoje mnenje. IV. RAZVIJANJE (1) JEZIKOVNE IN (2) SLOGOVNE ZMOŽNOSTI TER (3) ZMOŽNOSTI NEBESEDNEGA SPORAZUMEVANJA
	(1) 1. Dijak v svojih besedilih pravilno poimenuje prvine stvarnosti in se izogiba ponavljanju besed. 2. Razloži besede/besedne zveze/frazeme iz prebranega/poslušanega besedila in jih uporabi v novih povedih. 3. Zamenja prevzete besede z domačimi ustreznici. 4. Dani besedi najde sopomenko, protipomenko, nadpomenko,

	podpomenko, besede iz iste besedne družine in iz istega tematskega polja. 5. Pretvori skladijsko podstavo v tvorjenko. 6. Tvorijo skladijsko (tj. pomensko, oblikovno in aktualnostno) pravilna besedila. 7. Razloži povedi/zveze povedi iz prebranega/poslušane besedila in jih skladijsko pretvori, npr. združi zvezo povedi v večstavčno poved, strne večstavčno poved v enostavno, razširi enostavno poved v večstavčno, pretvori trpni stavek v tvornega in obrnjeno, pretvori premi govor v odvisnega in obrnjeno. 8. Med govornim nastopom, pogovarjanjem z učiteljem in glasnim branjem upošteva knjižno izreko. 9. Našteje knjižne samoglasnike in jih primerja z neknjižnimi (iz svojega narečja/neknjižnega pogovornega jezika). 10. Navede določeno pravopisno pravilo in ga ponazori s svojim zgledom. 11. Tvorijo pravopisno pravilna besedila. (2) 1. Dijak v svojih besedilih uporablja ustrezno jezikovno zvrst. 2. Tvorijo okoliščinam ustrezna besedila. 3. Prepozna slogovno zaznamovane besede/besedne zveze/povedi in presoja njihovo ustreznost v danih okoliščinah. 4. Slogovno zaznamovane besede/besedne zveze/povedi zamenja s slogovno nezaznamovanimi. (3) 1. V sprejetih besedilih prepozna nebesedne spremljevalce govorjenja/pisanja in njihovo vlogo. 2. Pretvori nebesedno sporočilo oz. nebesedne dele besedila v ustrezno, razumljivo in pravilno besedilo. 3. Pretvori besedilo/dele besedila v smiselno in nazorno nebesedno sporočilo. 4. Pri tvorjenju besedil uporablja nebesedne spremljevalce govorjenja/pisanja. V. RAZVIJANJE METAJEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 1. Dijak po sprejemanju/tvorjenju besedila predstavi načela uspešnega enogovornega/dvogovornega sporazumevanja in jih ponazori z zgledi. 2. Po sprejemanju/tvorjenju besedila poroča o svoji strategiji sprejemanja/tvorjenja, jo primerja s priporočeno ter predstavi svoje pomanjkljivosti/napake in razloge zanje. 3. S strokovnim izrazom poimenuje vrsto danega besedila in utemelji svoje poimenovanje. 4. V povedi/zvezi povedi/besedilu najde strokovni izraz poimenovano jezikovno prvo in utemelji svoj odgovor. 5. Dani strokovni izraz ponazori s svojim zgledom. 6. V stavku podčrta stavčne člene in svojo rešitev utemelji z ustreznimi vprašalniki. 7. Določi število stavkov v večstavčni povedi, v dvostavčni povedi določi osnovni in dopolnjevalni stavek, poimenuje vrsto podatka v dopolnjevalnem stavku in določi vrsto razmerja med stavkoma, v podredno zloženih povedih pa tudi vrsto odvisnikov. 8. V povedi/zvezi povedi/besedilu odkrije poimenovalne, skladijske, pravorečne, pravopisne, slogovne in oblikovne napake, jih odpravi in utemelji svoje popravke.
--	---

KNJIŽEVNOST	A) OBRAVNAVA PO TEMATSKIH SKLOPIH I. UVOD V KNJIŽEVNOST 1. Dijak bere in razume izbrano literarnega besedila. 2. Govorno ali pisno predstavi osebno bralno doživetje. 3. Poimenuje vrstno-zvrstno pripadnost in najopaznejša sredstva jezikovnega sloga besedila. 4. Umeti njegovega/njegove avtorja/avtorice v prostor in čas. II. LUBEZEN 1. Dijak bere, razume in komentira eno lirsko in eno epsko besedilo tematskega sklopa. 2. Pri tem zna razložiti idejno-tematske prvine. 3. Prepozna najznačilnejšo zvrstno-slogovno prvine. III. DOM, DOMOVINA, SVET 1. Dijak bere, razume in komentira eno lirsko in eno epsko besedilo tematskega sklopa. 2. Pri tem zna razložiti idejno-tematske prvine. 3. Prepozna najznačilnejšo zvrstno-slogovno prvine. IV. POSAMEZNIK, DRUŽINA IN DRUŽBA 1. Dijak bere, razume in komentira odlomek izbranega besedila tematskega sklopa. 2. Zvrstno opredeli in časovno umesti besedila. V. DRUGAČNI IN ZAZNAMOVANI, SAMOTNEŽI IN ČUDAKI 1. Dijak bere, razume in komentira izbrano lirsko in epsko besedilo. 2. Pri tem zna razložiti osnovne idejno-tematske sestavine in aktualizirati sporočilo. 3. Predstavi odlomek iz dnevnika branja. VI. ŽANRI: 1. Dijak bere, razume in komentira izbrana besedila. 2. Zna razložiti osnovne snovne in idejno-tematske sestavine. 3. Prepoznajo najopaznejšo slogovno prvine. 4. S primerjanjem različnih besedil se zaveda žanrske raznovrstnosti. B) OBRAVNAVA PO LITERARNOZGODOVINSKIH SKLOPIH I. IZ STAREJŠE KNJIŽEVNOSTI; ANTIČNA KNJIŽEVNOST IN BIBLIJA 1. Dijak bere, razume, komentira vsebino enega izbranega besedila: pripovednega (proznega) besedila ali (odlomka iz) verzne ali dramskega besedila iz najstarejše književnosti, iz <i>Biblije</i> in iz antike. 2. Časovno umesti brano besedilo. 3. Pozna, časovno in prostorsko umesti pojme antika, antična književnost, <i>Biblija</i>, Homer, ep, Sofoklej, tragedija. II. SREDNJI VEK: 1. Dijak bere, razume, komentira vsebino odlomka iz <i>Brižinskih spomenikov</i> in enega pripovednega (proznega) ali lirskega besedila iz srednjeveške književnosti. 2. Časovno umesti brano besedilo. 3. Bere in razlaga izbrano besedilo iz ljudskega slovstva. 4. Pozna, časovno in prostorsko umesti pojme pismenstvo (<i>Brižinski spomeniki</i>), ljudsko slovstvo, trubadurska lirika, srednjeveška epika, viteški roman. III. MEJNIKI V ZAVESTI; REFORMACIJA, PROTIREFORMACIJA IN BAROK V SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI; ORIS EVROPSKE RENESANSE 1. Dijak bere, razume, komentira odlomke: Trubar, <i>O zidavi cerkva</i> ali Svetokriški, odlomek iz poljubne pridige in dveh besedil iz evropske renesančne književnosti. 2. Časovno umesti brano besedilo in ga zvrstno opredeli.
--------------------	---

	3. Pozna časovni okvir, značilnosti obdobja (ideje, zvrsti) in navede predstavnike evropske renesančne književnosti. 4. Pozna pojme: (proti)reformacija, pridiga, književno/polliterarno besedilo, knjižni jezik, baročni slog, humanizem in renesansa (glavne značilnosti), renesančno gledališče, renesančna proza (novela ali roman). IV. KNJIŽEVNOST RAZSVETLJENSTVA V SLOVENIJI; EVROPSKO SOČASNO DOGAJANJE 1. Dijak bere, razume, komentira odlomek iz komedije <i>Ta veseli dan ali Matiček se ženi</i> in eno Vodnikovo lirsko besedilo ter eno prozno besedilo iz sočasne evropske književnosti. 2. Časovno umesti brano besedilo. 3. Pozna, časovno in prostorsko umesti pojme razsvetljenstvo, razsvetljenske ideje, začetki slovenskega gledališča, komedija, klasicizem. V. PREŠEREN IN SLOVENSKI SODOBNIKI; IZ EVROPSKE ROMANTIKE 1. Dijak bere, razume, komentira vsebino in oblike izbrane Prešernove bodisi refleksivne, ljubezenske ali domovinske pesmi, aktualizira sporočilo. 2. Pozna dejstva iz Prešernovega življenja in časa (imena in pomen sodobnikov: Čop, Kopitar, Slomšek, Koseski). 3. Pozna časovni okvir, značilnosti in predstavnike evropske romantične književnosti (čas in okoliščine nastanka, zvrsti, temeljne ideje, 2 ali 3 predstavniki). 4. Bere in razume besedila izbranega predstavnika evropske romantične književnosti ter ga umesti v prostor in čas. VI. OD ROMANTIKE K REALIZMU PRI SLOVENCIH; EVROPSKI REALIZEM KOT KNJIŽEVNA SMER 1. Dijak bere, razume, komentira vsebino in oblike izbranega lirskega, epskega ali dramskega besedila iz slovenske književnosti v drugi polovici 19. stoletja, aktualizira sporočilo. 2. Pozna družbene in kulturne razmere v Sloveniji v drugi polovici 19. stoletja, zvrsti, vrste in predstavi književnost. 3. Pozna značilnosti dveh ali treh predstavnikov evropske realistične književnosti (čas in okoliščine nastanka, vrste, temeljne ideje). 4. Ob konkretnih primerih pozna in razume pojme: romantika, realizem, romantični realizem, črtica, novela, roman. 5. Bere in razume besedilo izbranega predstavnika evropske realistične književnosti ter ga umesti v prostor in čas. VII. SLOVENSKA MODERNA; IZ EVROPSKE KNJIŽEVNOSTI NA PRELOMU 19. IN 20. STOLETJA 1. Dijak bere, razume, komentira vsebino, oblike in slog izbranega lirskega, epskega in dramskega besedila iz slovenske moderne, aktualizira sporočilo. 2. Ob konkretnih primerih pozna in razume pojme: moderna, nova romantika, simbolizem, impresionizem, dekadenca, podoknica, črtica, satira, pesem v prozi. 3. Bere in razume besedilo izbranega predstavnika evropske novoromantične književnosti ter ga idejno-tematsko in slogovno interpretira. VIII. SLOVENSKA IN SOČASNA EVROPSKA KNJIŽEVNOST V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA 1. Dijak bere, razume in komentira eno ekspresionistično in eno socialnorealistično besedilo. 2. Pri tem zna razložiti idejno-tematske prvine in prepozna najznačilnejše zvrstno-slogovne prvine.
--	--

	3. Pozna časovni okvir in umetnostne smeri, ki jim pripadajo prebrana besedila. IX. SLOVENSKA IN SOČASNA EVROPSKA KNJIŽEVNOST PO DRUGI SVETOVNI VOJNI, SODOBNA KNJIŽEVNOST 1. Dijak bere, razume in komentira eno lirsko, eno pripovedno in eno dramsko besedilo oz. odlomek. 2. Pri tem zna razložiti idejno-tematske prvine in prepozna najznačilnejše zvrstno-slogovne prvine. 3. Opiše značilnosti književnosti eksistencializma in absurda, intimizma, modernizma in postmodernizma. 4. Pri tem se sklicuje na slovensko lirsko, epsko in dramsko besedilo. 5. Ob prebranem besedilu izrazi svoje mnenje o bivanjski problematiki sodobnega človeka.
--	---

MINIMALNI STANDARDI	
JEZIK	I. SPREJEMANJE IN TVORJENJE USTNIH BESEDIL 1. Dijak je po poslušanju zmožen: • poročati o okoliščinah pogovora ter o temi in bistvenih podatkih pogovora; • ugotoviti, ali je pogovor uraden ali neuraden, ali so sogovorci enakovredni/neenakovredni; • razčleniti in vrednotiti način pogovarjanja ter ustreznost, razumljivost in jezikovno pravilnost pogovora. 2. Zmožen je sodelovati v pogovoru, pri tem upošteva načelo ustreznosti, razumljivosti in jezikovne pravilnosti. 3. Po poslušanju je zmožen: • navesti bistvene podatke in jih urediti v miselni vzorec, • obnoviti besedilo, • določiti okoliščine tvorjenja besedila, • vrednotiti sporočilnost besedila, • vodeno povzeti bistvene značilnosti besedilne vrste. 4. Zmožen je samostojno govorno nastopati z vnaprej pripravljeno temo; njegovi govorni nastopi so ustrezni, razumljivi in jezikovno pravilni. II. SPREJEMANJE IN TVORJENJE PISNIH BESEDIL 1. Dijak je po branju zmožen: • navesti tvorca in naslovnika, vrsto in temo besedila, bistvene podatke iz besedila; • v besedilu najti/poiskati zahtevani podatek; • določiti, ali je besedilo uradno/neuradno/javno, in besedilno vrsto; • obnoviti/povzeti vsebino besedila; • v besedilu prepoznati propagandne prvine; • izbranim besedam/besednim zvezam določiti so-/proti-/nad-/podpomenke in člane iste besedne družine; • v besedilu prepoznati stalne besedne zveze in jim določiti pomen in vlogo; • prepoznati tipične lastnosti strokovnih besedil; • popraviti besedilo in svoje popravke utemeljiti, tako da popravi neustreznosti/nerazumljivosti/nepravilnosti v besedilu; zamenja ponavljajoče se besede z navezovalnimi jezikovnimi prvinami; zamenja slogovno zaznamovane besede z nezaznamovanimi; zamenja prevzete besede z domačimi; združuje in strnjuje povedi. 2. Zna napisati ta besedila: • uradni pozdrav (na razglednici); • uradno voščilo, čestitko, obvestilo, vabilo, zahvalo, opravičilo, potrdilo, pooblastilo, prošnjo; • opis predmeta/naprave in delovanja le-tega/delovnega postopka/navodilo za delo; • mali oglas; • obnovo tega, kar je slišal/videl/bral;

	• življenjepis; • delovni dnevnik; • oceno tega, kar je slišal/videl/bral; • strokovno poročilo. 3. Zna izpolniti: • prijavnico, naročilnico, poštne in bančne obrazce. 4. Piše ustrezna, razumljiva in jezikovno pravilna besedila. III. SISTEMATIČNO RAZVIJANJE PRAGMATIČNE, POMENSKE, SLOVARSKÉ, SLOVNIČNE, PRAVOREČNE IN PRAVOPISENE ZMOŽNOSTI 1. Dijak pri sprejemanju in tvorjenju besedila dokaže svojo pragmatično, pomensko, slovarsko, slovnično, pravorečno in pravopisno zmožnost. IV. VODENO POVZEMANJE BISTVENIH ZNAČILNOSTI BESEDILNIH VRST IN UPORABA PRI TVORBI PODOBNIH BESEDIL 1. Dijak je zmožen pri razčlembi besedil in pri njihovih medsebojnih primerjavah navesti: • imena besedilnih vrst, ki jim pripadajo obravnavana besedila; • temeljne značilnosti obravnavanih besedilnih vrst. V. SPOZNAVANJE IN UPORABA NEKAJ NAJBOLJ TEMELJNIH JEZIKOSLOVNIH IZRAZOV PRI RAZČLEMBI BESEDIL 1. Pri razčlembi besedil dijak spoznava in uporablja nekaj najbolj temeljnih jezikoslovnih izrazov: • glas, samoglasnik, soglasnik, naglasno mesto; • črka, velika/mala začetnica, pika, vprašaj, klicaj, vejica, pomišljaj, vezaj, dvopičje, narekovaj; • beseda, besedna zveza, poved, besedilo; • protipomenka, sopomenka, nadpomenka, podpomenka, besedna družina; • prvotni/preneseni pomen, stalna besedna zveza, stilno zaznamovana/nezaznamovana beseda; • žargon, žargonski izraz, strokovni izraz; • domača/prevzeta beseda; • tvorjena/netvorjena beseda; • umetnostno/neumetnostno besedilo; • uradno/neuradno besedilo; • strokovno besedilo; • poimenovanja obravnavanih besedilnih vrst; • sporazumevanje, sporočevalec, naslovnik; • besedni/nebesedni jezik; • knjižni/neknjižni jezik, narečje, sleng; • državni jezik, uradni jezik; • temeljna pravorečna in pravopisna pravila slovenskega knjižnega jezika. VI. SISTEMATIČNO NADGRAJEVANJE POZNAVANJA OSNOVNIH PRAVOREČNIH IN PRAVOPISENIH PRAVIL SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA TER JEZIKOVNO KULTIVIRANJE 1. Dijak je zmožen govoriti v skladu s temeljnimi pravorečnimi pravili slovenskega knjižnega jezika. 2. Zmožen je pisati v skladu s temeljnimi pravopisnimi pravili, tako da obvlada: • zapisovanje slovenskih glasov in glasovnih sklopov s črkami, • rabo velike in male začetnice, • deljenje besed, • pisanje prevzetih besed, • rabo ločil, • pisanje skupaj in narazen/z vezajem.
--	--

	3. Dijak zna uporabljati sodobne jezikovne priročnike. VII. SPOZNAVANJE VLOGE IN POLOŽAJA SLOVENSKEGA JEZIKA TER ZNAJDENJE V SLOVENSKEM JEZIKOVNEM OKOLJU 1. Dijak pozna: - zakonsko določitev slovenščine in drugih jezikov v Republiki Sloveniji; - položaj slovenščine v zamejstvu in izseljenstvu; - okoliščine za rabo knjižnih in neknjižnih, žargonskih in nežargonskih izrazov, slenga; - posebnosti svojega narečja/pokrajinskega jezika; značilnosti najstniškega slenga.
--	---

KNJIŽEVNOST I. IZ RODA V ROD II. LJUBEZEN JE BILA, LJUBEZEN ŠE BO III. V SVOJI DEŽELI S SVOJO GOVORICO IV. DRUGAČNI IN ZAZNAMOVANI, SAMOTNEŽI IN ČUDAKI V. IZ ŽIVLJENJA MLADIH (DOMAČE BRANJE)	1. SPREJEMANJE UMETNOSTNIH BESEDIL - Dijak je zmožen ohranяти in razvijati osebne, kulturne in družbene vrednote. 2. BRANJE IN POSLUŠANJE UMETNOSTNIH BESEDIL - Dijak je zmožen pravilno pravorečno, smiselno in tekoče brati. 3. POGOVARJANJE IN GOVORNO NASTOPANJE - Dijak je zmožen v pogovoru in v govornem nastopu izraziti svoje doživljanje in razumevanje prebranih ali slišanih besedil. - V skladu s svojo recepcijsko stopnjo je zmožen izraziti lastna stališča o teh besedilih (vrednotiti besedila in njihove prvine). - Svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje utemeljuje. - O prebranih ali slišanih umetnostnih besedilih se je zmožen pogovarjati z učiteljem ali s sošolci. - Govorni nastop je zmožen izvesti najprej vodeno (1. letnik), postopno pa vedno samostojneje (2. letnik) in povsem samostojno (3. letnik). 4. PISANJE - Dijak je zmožen izraziti svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje prebranih ali slišanih umetnostnih besedil v pisnem izdelku (doživljajski spis, vodena interpretacija). - Svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje utemeljuje. 5. PREPOZNAVANJE IN OPISOVANJE TEMELJNIH LITERARNOZGODOVINSKIH ZNAČILNOSTI - Dijak je zmožen povezati značilnosti dobe in smeri ter dejstva iz življenja in dela avtorjev s prebranimi ali slišanimi umetnostnimi besedili. - Dijak je zmožen prepoznati literarno prvino. - Dijak je zmožen opisati literarno prvino v vodenem pogovoru. 6. PREPOZNAVANJE IN OPISOVANJE TEMELJNIH LITERARNIH PRVIN - Dijak je zmožen v vodenem pogovoru ali v pisni vodeni interpretaciji uporabljati temeljne literarnoteoretske pojme: lirika, epika, dramatika, poezija, proza, pesnik, pisatelj, dramatik, lirski pesem, epski pesem, ep, pesnitev, balada, pripovedka, povest, roman, novela, črtica, tragedija, komedija; snov, motiv, tema, ideja, književna oseba, književni prostor, književni čas, zgradba, dogajanje, zgodba; ritem, rima, metafora, primera, okrasni pridevek, simbol, poosebitev, ogovor, retorično vprašanje, vzklik, ponavljanje, stopnjevanje, nasprotje, opisovanje, subjektivno opisovanje, označevanje, poročanje, dvogovor.
--	---

EKONOMSKI TEHNIK POKLICNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

MINIMALNI STANDARDI	
JEZIK	I. INTERVJU (IN BESEDE, NJIHOV POMEN IN POMENSKO RAZMERJE DO DRUGIH BESED TER POMENSKA IN OBVESTILNA POVEZANOST REPLIK V DVOGOVORU) 1. Dijak razume zapisan in posnet intervju. 2. Pozna značilnosti te besedilne vrste. 3. Prepozna razločevalne lastnosti temeljnih vrst pogovorov. 4. Upošteva načel uspešnega pogovarjanja in knjižne izreke. 5. Uvršča besede med enopomenke ali večpomenke; med sopomenke, protipomenke, nadpomenke ali podpomenke; v besedno družino, v tematsko polje. 6. Odpravlja napake v pomenski in obvestilni povezanosti odzivnih replik s pobudnimi. II. POGAJALNI POGOVOR (S SODELAVCEM, S POSLOVNIM PARTNERJEM) (TER IZREKA IN ZAPIS BESED) 1. Dijak razume posnet pogajalni pogovor in prepozna njegove razločevalnih lastnosti. 2. Pozna značilnosti te besedilne vrste. 3. Upošteva načela uspešnega pogajanja in knjižne izreke ter pravilen zapis besed. III. PREPRIČEVALNI POGOVOR (S SODELAVCEM/S STRANKO) (TER IZREKA IN ZAPIS Povedi) 1. Dijak razume posnet prepričevalni pogovor. 2. Pozna značilnosti te besedilne vrste. 3. Prepozna razločevalne lastnosti temeljnih vrst pogovorov. 4. Upošteva načela uspešnega prepričevanja ter pozna osnovna pravila izreke in zapisa povedi. IV. PRIJAVA IN ŽIVLJENJEPIS 1. Dijak po sprejemanju besedil (uradne prijave in življenjepisa) predstavi okoliščine nastanka posameznega besedila, prepozna tvorčev namen, povzame temo in bistvene podatke ter vrednoti razumljivost, zaokroženost in ustreznost/vljudnost besedila. 2. Prepozna besedilno vrsto posameznega besedila in predstavi njene značilnosti. 3. Piše uradno prijavo in življenjepis ter med pisanjem upošteva zgradbo in značilnosti uradovnih besedil. 4. Pozna temeljne oblikoslovne pojme. 5. V povedi opazuje obliko besed in presoja njihovo pravilnost ter utemeljuje svoje mnenje in odpravlja napake. V. STROKOVNO IN PUBLICISTIČNO POROČILO 1. Dijak po sprejemanju besedil predstavi okoliščine nastanka besedil, tvorčev namen. 2. Povzame temo in navede bistvene podatke ter vrednoti ustreznost in pravilnost izbranih jezikovnih sredstev. 3. Prepozna besedilni vrsti (strokovno in publicistično poročilo) ter predstavi njune značilnosti.

	4. Prepozna tvorjene besede, jih loči od netvorjenih, našteje tvorjenke in njihove osnovne besede. 5. Odpravi napake pri zapisu in rabi tvorjenk. 6. Piše strokovno poročilo. VI. REPORTAŽA (IN STAVA BESED V POVEDI TER DELOV POVEDI V POVEDI IN V ZVEZI POVEDI) 1. Dijak po sprejemanju besedil zna predstaviti okoliščine nastanka besedil, tvorčev namen, povzeti temo in navesti bistvene podatke ter vrednotiti ustreznost in pravilnost izbranih jezikovnih sredstev. 2. Prepozna besedilno vrsto in predstavi njene značilnosti. 3. Pozna stavo besed v povedi, delov povedi v povedi in zvezi povedi ter merila za razvrščanje. 4. Odpravi napake besednega reda. VII. REFERAT IN SEMINARSKA NALOGA (TER IZVOR BESED) 1. Dijak pozna faze pri nastajanju referata in seminarske naloge. 2. Obvlada tehniko citiranja in navajanja uporabljenih virov. 3. Zna napisati referat in uporabljati ponazorila. 4. Referat je sposoben ustno predstaviti. 5. Zna napisati seminarsko nalogo. 6. V besedilih prepozna prevzete besede. 7. Zamenja jih z ustreznimi domačimi sopomenkami. 8. Pozna razliko v zapisovanju prevzetih občnih in lastnih imen. VIII. SLOVARSKI SESTAVEK (IN SLOGOVNA VREDNOST BESED) 1. Dijak prepozna slovarski sestavek in se znajde v njem/predstavi njegove značilnosti. 2. Loči enojezične in večjezične slovarje ter razlikuje med Slovarjem slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) in slovarskim delom Slovenskega pravopisa (SP). 3. Uporablja SSKJ in SP. 4. Slogovno zaznamovane besede nadomešča s slogovno nezaznamovanimi. 5. Presoja ustreznost rabe slogovno zaznamovanih besed. 6. Poznajo zgradbo definicije. IX. POLJUDNOZNANSTVENI ČLANEK (IN POMENSKA POVEZANOST BESED V POVEDI) 1. Dijak prepozna in razume poljudnoznanstveno besedilo s svojega poklicnega področja. 2. Po sprejemanju govornih ali zapisanih poljudnoznanstvenih besedil sklepa o okoliščinah nastanka posameznega besedila, prepozna temo besedila in bistvene podatke ter vrednoti razumljivost, zaokroženost, resničnost, ustreznost in učinkovitost besedila. 3. Navede načela uspešnega sprejemanja in pojasni vlogo/pomen dobrega poslušanja oz. branja v svojem vsakdanjem življenju. 4. Načrtuje branje oz. poslušanje/gledanje posnetka in po branju oz. poslušanju/gledanju poroča o bistvenih podatkih ter prepozna pomensko in obvestilno povezanost povedi v besedilu. X. OCENA IN KOMENTAR (TER OBLIKOVNA IN POMENSKA POVEZANOST BESED V POVEDI) 1. Dijak prepozna, razume in tvori oceno ali komentar. 2. Po sprejemanju govornih ali zapisanih besedil sklepa o okoliščinah nastanka posameznega besedila, prepozna temo besedila in bistvene podatke ter vrednoti razumljivost, zaokroženost, resničnost, ustreznost in učinkovitost besedila. 3. Navede načela uspešnega sprejemanja in tvorjenja ter pojasni vlogo/pomen kritičnega poslušanja oz. branja in tvorjenja v svojem vsakdanjem življenju.
--	--

	Načrtuje branje oz. poslušanje/gledanje posnetka in po branju oz. poslušanju/gledanju poroča o bistvenih podatkih ter prepozna oblikovno in pomensko povezanost povedi v besedilu. XI. BESEDILO POLITIČNE PROPAGANDE (IN BESEDNA POVEZANOST POVEDI V ZVEZI POVEDI) 1. Dijak prepozna propagandno oz. prikazovalno besedilo ter predstavi značilnosti posamezne vrste besedila. 2. Po sprejemanju govornih ali zapisanih besedil politične propagande sklepa o okoliščinah nastanka posameznega besedila, prepozna neposredno ali posredno izraženi tvorčev namen, temo besedila politične propagande in bistvene podatke ter vrednoti razumljivost, zaokroženost, resničnost, ustreznost in učinkovitost besedila; navede uporabljena propagandna sredstva in predvidi njihov učinek na naslovnika; svoje mnenje pojasni. 3. Navede načela uspešnega sprejemanja in pojasni vlogo/pomen dobrega poslušanja oz. branja v svojem vsakdanjem življenju. 4. Načrtuje branje oz. poslušanje/gledanje posnetka ter po branju oz. poslušanju/gledanju poroča o tem, ali je med poslušanjem/ gledanjem upošteval načela uspešnega sprejemanja (katera je upošteval) in zakaj se je tako odločil, ter vrednoti svoj napredek v sprejemanju besedil.
KNJIŽEVNOST I. OSEBNOSTI IN DOGODKI IZ BIBLIJE IN ANTIČNE KNJIŽEVNOSTI II. SREDNJEVEŠKI ZAPISI IN LJUDSKO IZROČILO III. RENESANČNA IN PROTESTANTSKA MISELNOST TER BAROK IV. RAZSVETLJENSKO-PRERODNO KNJIŽEVNO DELOVANJE V. MED IDEALI IN RESNIČNOSTJO	A) ŽANRI 1. Dijak bere, razume in komentira izbrana besedila. 2. V primerjavi različnih besedil zna opisati razlike med žanri. 3. Razložiti zna temeljne snovne in idejno-tematske sestavine. 4. Prepozna najopaznejšo slogovno prvino. B) KNJIŽEVNOST V ČASU IN PROSTORU (SKLOPI BESEDIL SLOVENSKE IN EVROPSKE KNJIŽEVNOSTI PO LITERARNIH OBDOBJIH) 1. Dijak bere in razume: • eno biblijsko besedilo, izbran grški ep in grško tragedijo; • <i>Pridigo o grehu in pokori</i> (označi pomen <i>Brižinskih spomenikov</i>) ter po eno lirsko in eno epsko besedilo slovenskega ljudskega slovstva in evropske srednjeveške književnosti; • eno od besedil slovenskih protestantov, eno slovensko baročno besedilo, eno lirsko, eno epsko in eno dramsko besedilo evropske renesanse; • eno od Vodnikovih besedil (ob obnovitvi znanja o Linhartovi komediji), eno od besedil evropskega razsvetljenstva in klasicistične komedije; • Prešernove ljubezenske in domovinske pesmi ter pesmi s pesniško tematiko (po eno besedilo ali besedilo, ki vključuje vse tri teme) in dve besedili evropske romantike; • romantično-realistično in realistično pripovedno prozno besedilo ter pesniško besedilo slovenske književnosti, dve besedili izbranih avtorjev evropskega realizma; • eno pripovedno in eno dramsko Cankarjevo besedilo ter dve pesniški besedili drugih avtorjev slovenske moderne s prepoznavnimi prvinami impresionizma, nove romantike in simbolizma, dve besedili izbranih avtorjev evropske moderne s prepoznavnimi prvinami dekadence, impresionizma, nove romantike in simbolizma; • eno ekspresionistično in eno socialnorealistično besedilo slovenske književnosti, eno besedilo evropske književnosti iz obdobja med prvo in drugo svetovno vojno; • tri lirska, eno epsko in eno dramsko besedilo slovenske književnosti, eno epsko in eno dramsko besedilo evropske književnosti iz obdobja od druge svetovne vojne do sodobnosti. 2. V teh besedilih opredeli osrednje teme, razlaga osrednji motiv/pomembne motive, označi glavno osebo/glavne osebe, aktualizira

VI. POSAMEZNIKO VA IN DRUŽBENA RESNIČNOST (OD ROMANTIKE K REALIZMU REALIZEM) VII. NOVI UMETNOSTNI TOKOVI (MODERNA) VIII. MED AVANTGARDAMI IN SOCIALNIM REALIZMOM (SLOVENSKA IN EVROPSKA KNJIŽEVNOST V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA) IX. OD INTIMIZMA DO POSTMODERNIZMA (SLOVENSKA IN EVROPSKA KNJIŽEVNOST PO DRUGI SVETOVNI VOJNI, SODOBNA KNJIŽEVNOST)	idejo. 3. Časovno umesti ta besedila. 4. Pozna (časovno in prostorsko umesti) pojme: • antika, antična književnost, <i>Biblija</i>, ep, tragedija; • pismenstvo (<i>Brižinski spomeniki</i>), ljudsko slovstvo, ljudska pesem, ljudska pripoved, trubadurska lirika, srednjeveška epika, viteški roman; • reformacija, protireformacija, pridiga, literarno in polliterarno besedilo, knjižni jezik, baročni slog, humanizem in renesansa (glavne značilnosti), renesančno gledališče, renesančna proza (novela ali roman), renesančna lirika (sonet); • razsvetljenstvo, prerod, razsvetljenske in prerodne ideje, začetki slovenskega gledališča, komedija, klasicizem; • romantika, romantična subjektivnost, romantične ideje in slog, svetobolje, bivanjska, ljubezenska, pesniška, narodna tema; • realizem, realistični pogled na svet, objektivnost, realistični motivi in slog, romantični, objektivni, psihološki realizem; • moderna, nova romantika, simbol, simbolizem, impresija, impresionizem, dekadenca; • modernizem, avantgarde, futurizem, dadaizem, nadrealizem, ekspresionizem, konstruktivizem, socialni realizem; intimizem, modernizem, književnost eksistencializma in absurda, ludizem, reizem, družbenokritični realizem, postmodernizem.
---	---

5. NAČINI IN MERILA NA POPRAVNIH IN DOPOLNILNIH IZPITIH

V 1. točki navedeni načini in oblike ocenjevanja znanja se smiselno uporabljajo tudi na popravnih, predmetnih in dopolnilnih izpitih.

Za popravne, predmetne in dopolnilne izpite veljajo v celoti v 2. točki navedeni kriteriji za ocenjevanje znanja in v 4. točki navedeni minimalni standardi znanja.